

ОТКРИТА ЛЕКЦИЯ
на гл. ас. д-р. *Петър ПЛАМЕНОВ*

Песента на лебеда

Към една възможна философия на танца.
Михаил Фокин „Умиращият лебед“ или раждането на
европейския модернизъм.

Със специалното участие на примабалерината ВЕСА ТОНОВА

*Мирослава Димитрова –цигулка и
Евгений Симеонов-китара*

13. XII. 2016 вторник 17.00 ч.
СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОФРИДСКИ“, ТЕАТРАЛНА ЗАЛА - @ЛМА @ЛТЕР,
Вход от Бул. Цар Освободител 15,
София 1504

„Трябва да считаме всеки ден, в който не сме танцували поне веднъж, за изгубен.“

„Бих вярвал само в Бог, който знае как да танцува“

„Танцуването във всичките си форми не може да се изключи от учебната програма на кое и да е аристократично образование; танцуване с краката, с идеи, с думи, и трябва ли да добавя, че човек трябва да може да танцува и с писалката?“

„Тези, които са видени да танцуват са били смятани за умопобъркани от тези, които не са можели да чуят музиката.“

„Не знам, какво повече би искал да бъде един философ от добър танцьор. В танца е неговото съвършенство.“

Фридрих Ницше

Модерността в лицето на несвоевременната философия на Фридрих Ницше изведъж преоткрива танца. Тялото се е превърнало в последно убежище на не-скритото, на спонтанността и истината. Тялото, което не умее да лъже и което във вихра на танцовия устрем разкрива самата същност на самодвижещата се душа, характера на човека, парадоксално преодолява своята крехкост, уязвимост и мимолетност и се превръща в някакъв език за вечното и неизменното. Тялото, което носи живота, а в танца го чувства в пълнота, пак чрез танца освобождава личността от всичко несъщественно, очиства го от суетата и самотата и преодолява цялата дребнавост на баналното.

Ницше твърди – танцът е от първостепенна важност за съвременната философия; той е мястото където може да започне една нова перспектива на философията, една нова онтология на тялото. Философията и танцът днес се намират във вдъхновяваща близост. Загаждането на екзистенциалната естетика, започва именно от тук от това ново разбиране за вдъхновението, движението и смисъла, от интуицията, че „танцът е в началото и края на съвършенството на тялото и духа”.

Нека се опитаме да проследим и проникнем в загадката на тази близост чрез неповторимата хореографска миниатюра на Михаил Фокин „Умиращият лебед”, а както легендата говори лебедът – вечният мълчаливец, прелестната аполонова птица... пее един единствен път в живота си, точно в мига преди смъртта...

Петър ПЛАМЕНОВ

Бялото първият цвят на балета - пачката, Лебеда, Жизел, Силфидата. Онази тръпнеща, тъгуваща жена, потънала в меланхолична светлина, чиито чезнещ, безпътен, почти призрачен силует, сроден с утринната пара, води духа през местата на неговите блянове. Бялото е, може би, единствения цвят способен да изрази целия парадокс на танца, цялото семантично напрежение на движението, осъществяващо непрестанен преход от тленно към нетленно, от временно към вечно, от непоносимата тежест към неограничената от нищо лекота. Цвят, слял се в сложна образна конотация със самата представа за балета въобще.

Бялото е безкрайното поле на човешката свобода, “белия свят”, в който човекът написва тялото и съдбата си. Бялото е милостта на Божието присъствие, което се отдръпва, за да направи място на човека. Божието отсъствие, което ние така и не можем да понесем. Бялото е мистичния израз на безкрайността, абсолютната загадка на битието; парадоксът на всичко, което съществува, мечтанието по отвъдността. Балетното изкуство се възползва от целия семантичен арсенал, от отекващата многозначност, в която се вливат всички реки на музиката, в чиято утешителна тишина се заражда всеки глас сред най-кротката светлина. Бялото е едновременно присъствието на всички цветове и тяхното отсъствие – най-чистата непрогаряща, а милава светлина. “Бялото, често пъти смятано за нецвят... е сякаш символ на света, в който всички цветове, в качеството си на свойства на материални субстанции, са изчезнали... Бялото въздейства на душите ни като абсолютна тишина... Тази тишина не е мъртвешка, тя прелива от живи възможности, тя е едно нищо, изпълнено с младежка радост или, по-точно, нищото преди всяко раждане, преди всяко начало. Може би така е отекала бялата и студена земя...” пише Василий Кандински....

... Бялото разкрива свобода на човешкото, възлюбено от светлината, която го въздига и извисява към себе си. Защото бялото напомня един несвършващ ден, една вечно будна зора. Един глас, които запява въпреки цялата тишина на мирозданието.

*Из есето „Безсмъртието на белотата
- символика на белотата в балетното изкуство”
на Петър ПЛАМЕНОВ*